

Llicenciatura en Ciències religioses

Perspectives sobre l'Islam Plural

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 5
- **Àrea:** | **Període lectiu:** 2n semestre
- **Professorat:** [Dr. Josep Bellver i Martínez](#) | **Llengua:**

Justificació

L'objectiu fonamental de l'assignatura "Perspectives sobre l'Islam Plural" és donar una visió introductòria d'alguns dels corrents intel·lectuals més importants de l'Islam que, si bé formen part per propi dret de la topografia espiritual i intel·lectual del Món islàmic, normalment queden relegats com corrents perifèrics o secundaris a les descripcions introductòries dedicades a l'Islam. Així doncs, la intenció principal de l'assignatura és descriure algunes de les dimensions més profundes de la història intel·lectual de l'Islam proporcionant un grau més gran de detall del seu conjunt.

L'assignatura es divideix en quatre blocs temàtics:

- Conceptes fonamentals del pensament Xiïta
- Sufisme: descripció doctrinal, organització i història
- Filosofia
- El devenir intel·lectual de l'Islam en front el xoc amb la Modernitat

Requisits i orientacions prèvies

No són necessaris coneixements previs. Tanmateix, és convenient tenir la capacitat d'analitzar fenòmens històrics des del seu context cultural fent abstracció del propi context cultural i religiós per possibilitar la comprensió dels mateixos.

Competències i Objectius

COMPETÈNCIES

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat d'anàlisi i síntesi
- Comunicació oral i escrita
- Habilitat amb l'ús de l'ordinador
- Habilitats de gestió de la informació (busca i analitzar informació de fonts diverses)
- Capacitat crítica i autocrítica
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat
- Habilitats d'investigació
- Habilitat per treballar de forma autònoma

Competències específiques del Màster

- Valorar l'especificitat de les aportacions de les diverses tradicions espirituals en l'àmbit d'estudi de les Ciències de la Religió: sagrat, divinitat, fe, creença, culte, moral

2. Fonamentar i aplicar models operatius de diàleg intercultural i interreligió respectuosos amb la singularitat de les tradicions espirituals

OBJECTIUS

Dotar l'alumne de

- un coneixement aprofundit de les dimensions intel·lectuals que no reben prou atenció a les descripcions introductòries de l'Islam;
- un coneixement dels conceptes fonamentals de la Shī'a;
- una descripció dels conceptes doctrinals fonamentals del Sufisme;
- una descripció de les etapes de camí espiritual a la si del Sufisme;
- una descripció de les pràctiques addicionals a la si del Sufisme;
- una descripció de l'organització de les ṭarīques sufīs;
- una descripció de la incardinació social de les ṭarīques sufīs;
- una descripció de les principals etapes històriques del Sufisme;
- una descripció de l'estat actual del Sufisme a l'Islam;
- una descripció d'alguns dels principals filòsofs al Món islàmic;
- una descripció de la coalescència entre la filosofia grega i la metafísica del Sufisme;
- coneixement dels intents de reforma i revitalització intel·lectual des del s. XVIII fins a l'actualitat que han tingut lloc a la si del Món islàmic;
- coneixement del xoc dels moviments filosòfics occidentals al Món islàmic;
- coneixement del context històric modern i contemporani que ha donat lloc al desenvolupament de moviments islamistes;
- comprensió dels diversos actors ideològics a l'Islam contemporani;
- una descripció dels processos d'aculturació de l'Islam a Europa: ¿Islam europeu o Islam a Europa?
- autonomia per a prosseguir l'estudi de l'Islam a nivell més avançat.

Continguts

- Fonts del pensament al Món islàmic
- El pensament de la Shī'a imamita
- El pensament de la Shī'a ismailita
- Introducció general al sufisme
- Psicologia suffi
- Ibn 'Arabī
- Vies sufīs
- El Sufisme a la història
- Sufisme i societat
- La falsafa: d'al-Kindī a Averroes

- Filosofia - Suhrawardī
- Filosofia - Mulla Saḍra
- Moviments reformistes i modernistes (ss. XVIII - XX)
- Situació contemporània
- L'aculturació a Europa de l'Islam

Metodologia i Avaluació

METODOLOGIA

- Lectura i assimilació dels continguts exposats en el material proporcionat a l'aula 45 %
- Resposta a diferents preguntes sobre els continguts adreçades a posar èmfasi i reflexionar sobre punts importants teòrics 20%
- Elaboració del treball de recerca 20 %
- Participació en fòrums virtuals 10%
- Trobades presencials 5%

AVALUACIÓ

El nucli de cada sessió del curs està constituït per un o diversos textos de lectura obligatòria. Al marge d'aquests textos es pot proposar alguna lectura addicional per qui vulgui ampliar coneixements i el visionat d'algun vídeo sobre l'assignatura. Durant el curs es plantejaran varies preguntes que cal respondre breument amb la finalitat d'emfatitzar elements teòrics importants fent reflexionar sobre els mateixos.

A final del curs, cal entregar un treball final sobre algun tema de l'assignatura. L'extensió mínima recomanada és d'unes deu pàgines. Cal que el tema estigui pactat amb el professor.

El desglossament de la nota és el següent:

- Respostes com a comprovants de lectura: 40%
- Treball final: 50%
- Participació: 10%

Es valorarà molt favorablement la participació als fòrums, preguntes, etc.

Bibliografia

- BÀRCENA, HALIL, *El Sufisme*, Barcelona: Fragmenta, 2008.
- BONAUD, CHRISTIAN, *Introducción al sufismo. El Tasawwuf y la espiritualidad islámica* Barcelona: Paidós, 1994.
- CORBIN, HENRY, *Historia de la filosofía islámica*, Madrid: Trotta, 1994.
- CRUZ HERNÁNDEZ, MIGUEL, *Historia del pensamiento en el mundo islámico*, Madrid, Alianza Editorial, 1996.
- ERNST, CARL W., *Sufismo. Una introducción esencial a la filosofía y la práctica de la tradición mística del Islam*, Barcelona: Oniro, 1999
- LINGS, MARTIN, *Un sabio sufí del s. XX*, Madrid: Taurus, 1981.
- LINGS, MARTIN, *¿Qué es el Sufismo?*, Madrid: Taurus, 1981.
- NASR, SEYYED HOSSEIN, *El corazón del Islam*, Barcelona: Kairós, 2007.
- RICHARD, YANN, *El Islam Shií*, Bellaterra: Ediciones Bellaterra, 1996.
- ROQUE ALONSO (COORD.), MARIA ANGELS, *El Islam Plural*, Barcelona: Institut Europeu de la Mediterrània & Icària, 2003.
- SCHIMMEL, ANNE MARIE, *Las dimensiones místicas del Islam*, Madrid: Trotta, 2002.
- SEDGWICK, MARK J., *Breve introducción al Sufismo*, Salamanca: Ed. Sígueme, 2003.
- VEINSTEIN, GILLES, (COORD.) I POPOVIC, ALEXANDRE, (COORD.), *Las sendas de Allah: las cofradías musulmanas desde sus orígenes hasta la actualidad*, Bellaterra: Ediciones Bellaterra, 1997.